

Kursplan för läsåret 2011/2012
(Genererad 2011-08-31.)

SAMHÄLLSEKONOMI

Economics

VVBF10

Antal högskolepoäng: 7,5. **Betygsskala:** TH. **Nivå:** G2 (Grundnivå, fördjupad).
Huvudområde: Teknik. **Undervisningsspråk:** Kursen ges på svenska. **Överlappar
följande kurs/kurser:** VVB061. **Alternativobligatorisk för:** V3. **Kursansvarig:** Lena
Hiselius, Lena.Hiselius@tft.lth.se och Ebrahim Parhamifar,

Ebrahim.Parhamifar@tft.lth.se, Trafik och väg. **Prestationsbedömning:** Examinationen
sker både individuellt och inom grupp. Gruppexaminationen är baserad på prestationer i
PBL grupper i form av deltagande i diskussioner och redovisningar samt närvaro.
Individuell examination sker genom tentamen, räkneövningar samt rapportskrivning. För
godkänd i kursen erfordras närvaro på PBL-mötena plus aktivt deltagande i diskussioner
och redovisningar, godkända övningar och rapporter samt godkänt på tentamen.

Hemsida: <http://www.tft.lth.se>.

Syfte

I kursen förmedlas kunskaper i samhällsekonomiska teorier och modeller. I den
grundläggande samhällsekonomiska teorin läggs stor vikt vid mekanismerna bakom
prisbildning, reglerade marknader och externa effekter så som miljöeffekter. Kunskaperna
ger en förståelse för hur samhällsekonomin fungerar i stort men ger även kunskap kring
olika utvärderingsmetoder som kan användas för att hitta de mest lönsamma
investeringarna. Även hur ett investeringsprojekt finansieras och genomförs har
ekonomisk betydelse varför olika finansieringslösningar och entreprenadformer går
igenom.

Mål

Kunskap och förståelse

För godkänd kurs skall studenten

- ingående kunna definiera och förklara olika nyckelord så som samhällsekonomi, företagsekonomi, marknadsekonomi, planekonomi, blandekonomi, marknadsmislyckanden och reglerade marknader
- kunna analysera och beskriva hur olika åtgärder påverkar marknaden
- kunna förklara hur icke prissatta effekter så som externa effekter kan värderas
- kunna formulera målfunktioner och målkonflikter för samhället

Färdighet och förmåga

För godkänd kurs skall studenten

- kunna utvärdera en åtgärd eller investering med hjälp av olika utvärderingsmetoder
- kunna tillämpa, genomföra och använda en samhällsekonomisk kalkyl
- identifiera samt bedöma effekterna av en åtgärd/investering och samtidigt granska och testa utvärderingen och dess rimlighet
- kunna bedöma och värdera livscykelanalyser samt olika finansieringslösningar och entreprenadformer
- kunna diskutera olika finansieringslösningar, entreprenadformer bl.a. med avseende på riskfördelning
- kunna designa och implementera en utvärderingsplan för en åtgärd eller investering

Innehåll

Kursen är indelad i fyra huvudblock.

- Grundläggande ekonomisk teori och modeller. Definitioner och begrepp
- Prioriterings- och utvärderingsmetoder. Prissättning och värdering av effekter
- Cost-benefit analys
- Finansieringsmodeller

Basen för den första delen utgörs av ekonomiska teorier och modeller. Studenten får lära sig:

hur olika marknader fungerar, t.ex. monopol, planekonomi, marknadsekonomi, blandekonomi; hur priset sätts på olika marknader; hur priskänsligheten varierar och hur detta påverkar våra ekonomiska styrmedel; hur utbud och efterfrågan bestäms; varför vissa marknader är reglerade; vad externa effekter är och hur vi kan påverka dem.

I det andra blocket innehåller olika prioriterings- och utvärderingsmetoder och i detta block går även igenom hur effekter av en åtgärd/investering kan värderas med hjälp av ett antal värderingsmetoder. Exempel på praktisk tillämpning av olika utvärderingar hämtas ifrån olika områden så som miljöområdet, transportområdet, hälso- och sjukvården samt industrin.

Det tredje blocket fokuseras på den samhällsekonomiska kalkylen (cost-benefit analyser). Här går igenom hur en samhällsekonomisk kalkyl görs och tillämpas. Andra punkter som går igenom är t.ex. vad diskontering av negativa miljöeffekter innebär för framtida generationer, fördelar/nackdelar med den samhällsekonomiska kalkylen.

I det avslutande blocket innehåller en genomgång av olika finansieringslösningar. Här diskuteras även innebörden av olika entreprenadformer och vilken riskfördelning de innebär. Entreprenadformerna och finansieringsmodellerna kopplas till innebörden av funktioner och hur de mäts och användas i avtal.

Litteratur

Vår ekonomi, K. Ekelund, 2002

Samhällsekonomisk analys, Lars Hultkrantz och Jan-Eric Nilsson. 2004

Räkna på lönsamheten. Ekonomistyrningsverket 2005:13

Beräkningshandledning, Banverket 2007.

Samhällsekonomiska principer och kalkylvärden för transportsektorn: ASEK 4. SIKAs rapport 2008:3

ABC i CBA, SIKAs rapport 2008:9

Stencilmaterial med utdrag ur rapporter och utredningar